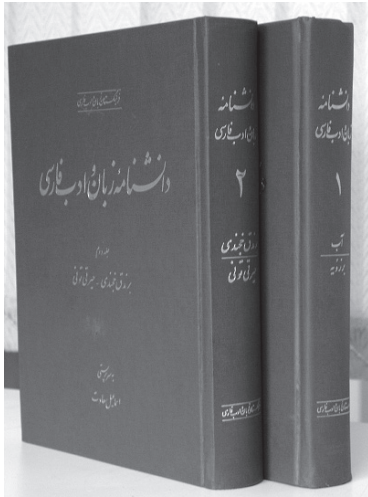

درفهنتان

فهنسكمان بارت اور فاری

آیین رونمایی از جلد دوم دانشنامه زبان و ادب فارسی

دوشنبه، سوم دی‌ماه ۱۳۸۶ مراسم رونمایی از جلد دوم دانشنامه زبان و ادب فارسی، با حضور استاد اسماعیل سعادت، عضو پیوسته و رئیس گروه دانشنامه زبان و ادب فارسی فرهنگستان، برگزار شد. دانشنامه زبان و

ادب فارسی، که اکنون جلد دوم آن منتشر شده است، دانشنامه‌ای است در شش جلد، و بیش و کم هفتصد و پنجاه صفحه‌ای، جامع مهم‌ترین اطلاعات ادبی فارسی، به صورت مقالاتی در موضوعات رجال و کتب ادبی، دستور زبان، اصطلاحات عرفانی و معانی و بیان و عروض و قافیه، قالب‌های شعری، سبک‌های ادبی، زبان‌های ایرانی، انواع ادبیات، ادبیات پیش از اسلام، اسطوره‌های ایرانی، اعلام شاهنامه فردوسی، و برخی دیگر از اعلام، خاصه اعلام قرآنی، ادبیات معاصر و احوال و آثار ایران‌شناسی که چه در داخل و چه در خارج، در حوزه زبان و ادب فارسی تحقیق کرده‌اند. مخصوصاً ادبیات دوره معاصر از موضوعاتی است که این دانشنامه به آن می‌پردازد و نویسندگان و شاعران این دوره و آثار آن‌ها را، چه مقالات کلی مربوط به آن‌ها، و چه جداگانه، در مدخل‌های مستقل معرفی می‌کند. البته بنا بر تصمیم شورای علمی دانشنامه، مدخل‌های مستقل را تنها به نویسندگان و شاعران در گذشته و برجسته‌ترین آثارشان اختصاص می‌دهد.

این دانشنامه، که فرهنگستان زبان و ادب فارسی آن را منتشر کرده است، نخستین دانشنامه اختصاصی در معرفی مهم اطلاعات مربوط به زبان و ادب فارسی در همه شاخه‌های آن است. دانشنامه زبان و ادب فارسی، در تألیف و تنظیم مقالات خود، از سنت‌های جافتاده و پذیرفته شده دانشنامه‌نویسی به اسلوب جدید پیروی می‌کند و بر درستی و رعایت کامل قواعد دستور زبان فارسی، پرهیز از اطباب و عبارت‌پردازی و اکتفا به عبارات ساده، روشن و قابل فهم و خالی از حشو و ابهام تأکید دارد. از دیگر نکات مهمی که دانشنامه زبان و ادب

فارسی در تألیف مقالات مدّ نظر دارد، رعایت تناسب موضوع آن‌هاست. تعداد مقالات جلد دوم دانشنامه زبان و ادب فارسی ۴۱۲ (برندق خجندی-حیرتی تونی) مقاله است که در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و به بهای ۱۵۰۰۰۰ ریال، در ۷۶۶ صفحه منتشر شده‌است. در مراسم رونمایی جلد دوم دانشنامه، که با حضور برخی از پدیدآورندگان و همکاران فرهنگستان برگزار شد، استاد اسماعیل سعادت، دکتر علی‌اشرف صادقی و استاد احمد سمیعی (گیلانی)، به ترتیب سخنانی را ایراد کردند که گزیده‌ای از آن در پی آمده‌است:

استاد اسماعیل سعادت

امیدوارم که جلدهای بعدی دانشنامه را بتوانیم به صورت معقولی منتشر بکنیم. جلد دوم دانشنامه هم مثل جلد اول حاصل تلاش همکاران فرهنگستانی و همه عزیزان فرهنگستانی است که در انتشار و تدوین و تهیه همکاری صمیمانه داشتند. به همین سبب من انتشار جلد دوم را به همه اعضای فرهنگستان تبریک عرض می‌کنم؛ به خصوص به اعضای محترم پیوسته فرهنگستان تبریک عرض می‌کنم و بالاخص به جناب آقای دکتر حبیبی، ریاست محترم فرهنگستان، و به جناب آقای دکتر نصیری، دبیر محترم فرهنگستان، تبریک عرض می‌کنم. ان شاء الله که بتوانیم آن‌طور که با خودمان عهد بسته‌ایم، که دانشنامه را هرچه زودتر به پایان برسانیم و بتوانیم به این عهد وفادار بمانیم و جلد سوم دانشنامه را هم با همین فاصله یکی - دو ساله منتشر بکنیم. جلد دوم دانشنامه ۷۸۰ صفحه و شامل ۴۱۲ مقاله است و حدود ۱۵۰ تن از مؤلفان در این مجلد با ما همکاری داشته‌اند که سی تن از آنان از مشاهیر برجسته زبان و ادب فارسی هستند؛ بزرگانی مثل دکتر خالقی مطلق و دکتر یاحقی و از اعضای پیوسته فرهنگستان، جناب دکتر صادقی، استاد نجفی، جناب

دکتر موحد، آقای دکتر محقق، دکتر مجتبایی، دکتر نیساری، دکتر ثمره، دکتر فرزام، استاد خرمشاهی. من از همه سپاسگزاری می‌کنم، به خصوص از استاد سمیعی و جناب آقای دکتر صادقی که در این جلسه حضور دارند سپاسگزارم. ان شاء الله وعده ما در جلسه‌ای نزدیک برای انتشار جلد سوم.

دکتر علی اشرف صادقی:

به نام خدا، جناب آقای سعادت تشکراتی را که باید می‌کردند، کردند؛ مخصوصاً از کسانی که پشتیبان اصلی این دانشنامه و انتشارش بودند، ولی بنده می‌خواهم به‌ویژه از جناب استاد سعادت تشکر کنم که واقعاً همت و نظم ایشان باعث شد این دانشنامه به ثمر برسد. این کارهای بزرگ اگر یک نظم و یک اراده جلدی پشت سرش نباشد به ثمر نمی‌رسد، و این اراده را آقای سعادت به بهترین وجهی در خود دارند. ایشان توان، اراده و نیروی کار را در خودشان جمع دارند و اگر این اراده و نظم نبود این کار به ثمر نمی‌رسید؛ یعنی به‌جز خود آقای سعادت کسی نمی‌توانست این بزرگوارانی را که اسم بردند به همکاری وادارد. بنده حدود دو سال با مرحوم دکتر مصاحب همکار بودم. با ایشان صحبت مرحوم دکتر زریاب شد. دکتر زریاب آدمی بود بسیار بااستعداد، بسیار دانشمند، ولی کم‌کار. دکتر مصاحب گفت فقط من می‌دانم چطور از دکتر زریاب کار بکشم. آقای سعادت هم می‌دانند چطوری از افرادی مثل بنده کار بکشند.

من سخن را کوتاه می‌کنم و به جناب آقای سعادت و همکارانش تبریک می‌گویم و از دوستان جوانانم هم که با ایشان همکاری کردند تشکر می‌کنم.

این‌ها امیدهای ما هستند، کما اینکه من بعضی مقالات را دیدم و بسیاری از این مقالات قابل قبول است؛ درحالی‌که مؤلفانشان جوان هستند. از جناب آقای دکتر حبیبی و جناب آقای دکتر حداد که این کار را خیلی پشتیبانی کردند و از جناب آقای دکتر نصیری که هم پشتیبان دانشنامه زبان و ادب فارسی هستند و هم پشتیبان جدی گروه فرهنگ‌نویسی تشکر می‌کنم.

استاد سمیعی:

بسم الله الرحمن الرحيم. درباره این دانشنامه بایستی بگویم بعضی کارها در فرهنگستان هست که به فرهنگستان اعتبار داده‌است؛ از جمله این دانشنامه که اعتبار فرهنگستان را بالا برده‌است، و از این جهت فرهنگستان مدیون زحمات جناب آقای سعادت و همکارانشان است؛ به خصوص معاونشان، آقای کیهانی، که خیلی فعال هستند در همه زمینه‌ها. بنده هم تبریک می‌گویم به آقای سعادت و فقط می‌خواستم بگویم یک چیزی که در اینجا گفته نشده مسئله ویرایش است. به خصوص در دانشنامه‌ها مسئله ویرایش اهمیت استثنایی دارد. ویرایش این کار به عهده خود آقای دکتر سعادت بوده و همه زحمات را ایشان کشیده‌اند. آن‌هایی که ویرایش کرده‌اند می‌دانند چقدر شخص باید تلاش و فعالیت بکند، نبوغ خرج کند که کاری تا حد ممکن یکدست و معتبر و موفق منتشر بشود. در کتاب‌های مرجع ممکن است که یک چیزی افتاده باشد، ناقص باشد، ولی اگر در کتاب مرجع یک چیزی غلط باشد، یک اطلاع غلط منعکس بشود، در واقع فریب چندهزاری پیدا می‌کند، برای اینکه همه به آن مراجعه می‌کنند و این مرتب تکرار می‌شود. دقت ایشان باعث می‌شود که ما با اطمینان بیشتری به این کتاب مرجع مراجعه بکنیم.